

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำของชุมชนเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ปลอดภัย (Good Agricultural Practice, GAP) ด้านมาตรฐานไก่พื้นเมืองกรมปศุสัตว์ รูปแบบเลี้ยงปล่อยธรรมชาติ แก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ประดู่หางดำจำนวน 17 ราย พัฒนารูปแบบการตลาดร่วมกับเครือข่ายเกษตรกรในภาคเหนือ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางการตลาด 2) เป็นฟาร์มต้นแบบสำหรับเกษตรกรในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง ตลอดจนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอื่นๆ โดยคัดเลือกเกษตรกรผู้นำเป็นฟาร์มต้นแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบปล่อยตามธรรมชาติ และพัฒนาให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูนเป็นฟาร์มต้นแบบแก่เกษตรกร 3) พัฒนาระบบการจัดการฟาร์มของเกษตรกร และสร้างความเข้มแข็งความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรโดยผ่านการดำเนินงานของเครือข่ายให้ได้ผลผลิตที่มีมาตรฐานฟาร์มสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคด้านอาหารปลอดภัย (Food Safety) และ 4) บูรณาการการเรียนการสอนและสร้างองค์ความรู้การเลี้ยงไก่ประดู่หางดำบนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นแหล่งอาหารหยาบลดต้นทุนอาหารสำเร็จรูปเพื่อการสร้างอาชีพแก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาระบบการผลิตไก่ประดู่หางดำให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่พื้นเมือง พบว่ากลุ่มเกษตรกรได้มีการวางแผนร่วมกันในการวางระบบการเลี้ยงและเป้าหมายการผลิต โดยใช้วิธีการพึ่งพาความรู้และปัจจัยการผลิตระหว่างกลุ่มเกษตรกรรายเก่าและรายใหม่ มีการกระจายสายพันธุ์ไก่ประดู่หางดำภายในเครือข่าย ทำให้กลุ่มเกษตรกรมีพ่อ-แม่พันธุ์เฉลี่ย 5:15 ตัวต่อราย สามารถเลี้ยงไก่ขุนจำหน่ายทั้งปีเฉลี่ย 600 ตัวต่อคน เป้าหมายแผนการผลิตเมื่อเทียบกับที่ตั้งไว้เท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์ ด้านการพัฒนาฟาร์มมาตรฐานเลี้ยงไก่พื้นเมืองจากกระบวนการฝึกอบรมและศึกษาดูงานพบว่าเกษตรกรสามารถปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 80 ในทุกหัวข้อกำหนด

2. ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไก่ประดู่หางดำเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค พบว่าที่ผ่านมากลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายไก่ประดู่หางดำมีอยู่ 2 แบบคือการจำหน่ายเพื่อนำไปเลี้ยงเป็นพ่อ-แม่พันธุ์ขายฝูงและ การจำหน่ายเพื่อนำไปชำแหละเป็นไก่สดสำหรับนำไปปรุงเป็นอาหาร

3. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สำหรับนักเรียนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80

4. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สำหรับนักเรียนวิทยาลัยเกษตรและ

เทคโนโลยีล้ำพูน พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาจากการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

5. นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ดีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และเห็นด้วยในการจัดการเรียนที่ส่งเสริมให้ได้ศึกษาในแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น

6. เกษตรกรที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ดีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าส่วนใหญ่ ดีใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้ที่ตนมีให้กับนักเรียน เห็นว่า การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ได้เห็นของจริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้รับความรู้และประสบการณ์โดยตรง อีกทั้งยังรู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้นักเรียนได้มีวิหาคิดตัวไว้ใช้ในอนาคต และเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้แก่นักเรียน

Abstract

The purpose of this research was 1) to improve the production and management practices of Pradu Hangdum chickens kept under free-range condition at the smallholder farmers' level to food safety (Good Agricultural Practice standard; GAP) for consumers which consist of 17 participating farmer and develop network marketing with farms network in northern region of Thailand help to creating value added product; 2) to develop farm model for stallholders farmers in local areas including local school and colleges by selected representative farm for raising native chickens under free-range condition, and develop experimental farm in Lumphun College of Agriculture and Technology as the model farm for farmers; 3) to improve farm management practices in smallholders farmer level and increase strengthening the competitive ability of farmers operated by farms network and to create food security for the consumer; and 4) integrate teaching and constructive knowledge about raising of Pradu Hangdum chicken base on local wisdom by using local resource as feed animals for reducing production costs and increased opportunities and career choices for communities to be self-sustaining.

Results of the study are as follow:

1. Development of Pradu-Hangdum production under GAP standards was showed that farmers in networking farm have cooperated in production system including integrated all knowledge and technology from old and new farmer. There are shared Pradu Hangdum breed within farms network led to networking farmers have sire to hens on average 5:15 birds/farm and can produced an average of 600 fattening chickens/farm/year with 100 percent of production goal. From the point of view of farm standard, showed that farmer can practiced according to GAP standard more than 80 percent.

2. Products from Pradu Hangdum chickens that could be divided into 2 products: selling chicken for chicken breeding and selling fresh meat chickens for consumers.

3. The effective of integrating learning on farm into the native chicken classroom for students at Lumphun College of Agriculture and Technology, the results revealed that they meet the performance standard 80 / 80.

4. Comparison of learning student score before and after using native chicken raising activities on smallholder farmers. The results showed that students have more learned and understood subject matter deeply after activities than before learning.

5. The most students have positive attitude towards learning activities in native chicken and agreed with this learning practices that serve learning resource for students from inside collage and the local community.

6. The most farmers expressed more positive attitudes towards learning activities. The study revealed that the most of them are proud to be participate in these activities and supported by given their knowledge to students. The study based on learning activities on local chicken farms provides all students to practice and get more experience in the real life, learn and get more knowledge directly, and increased knowledge concerning many existing of local resources for chicken production.